

המעבדה לגסטרואנטרולוגיה

טלפון: 03-5302905

אימייל: lab.gastro@sheba.health.gov.il

תפוצת רופאים ומעבדות

תאריך: 18.8.25

דף מידע לבדיקה חדשה: בדיקת Pancreatic Elastase 1 בצואה

תיאור הבדיקה:

אלסטאז E1 הוא אנזים המיוצר בבלב, שנותר בלתי מפורק בעת מעברו המערכת העיכול ותפקידו הוא סיוע בפירוק המזון. ריכוז של E1 בצואה משקף את פעילות בלוטת הבלב, וחוסר באנזים עשוי להצביע על מחלות שונות הקשורות בתפקוד לקוי של הבלב.

השימוש באלסטאזה פנקראטית 1 או E1 הוא בעיקר לאבחון של EPI או (אי-ספיקה פנקריאטית אקסוקרינית) שיכולה להיגרם על ידי פנקראטיטיס כרונית, לייפת כיסטית, (CF) סוכרת, אבני מרה, (cholelithiasis) סרטן בלוטת הבלב, או היצרות פפילרית.

אלסטאז E1 מהווה "מדד זהב" לתרחיש של אי-ספיקה פנקראטית כיוון שאינו מתפרק במהלך מעברו במערכת העיכול, ורמתו אינה מושפעת באופן משמעותי באשר למועדי התפנות הצואה מהגוף. פעילותו אינה מושפעת על ידי אנזימים אחרים במערכת העיכול ורמתו אינה מושפעת מטיפול משלים בתמצית אנזימי בלוטת הבלב, באופן שהנבדק אינו צריך להפסיק טיפולים אלה לפני איסוף הצואה למטרת מדידת רמת האלסטאזה.

דגימות:

הבדיקה מתבצעת על צואה שנלקחת במיכל צואה סטרילי עם כפית בכמות של לפחות 1 גרם (בבלי לצואה עם כפית יש לקחת 2 כפיות מלאות). יש לשמור את הדגימות בטמפ' C 2-8° ולהעביר בקירור תוך 3 ימים למעבדה לגסטרואנטרולוגיה, בניין מעבדות, קומה 1 מעל בנק הדם, חדר 259.

שיטת הבדיקה ופרמטרים אנליטיים:

Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA)
טווח הלינארי של הבדיקה הוא 15-500 מיקרוגרם/גרם משקל צואה.

הפרמטרים של הבדיקה (במידת הצורך):

לבדיקה רגישות וסגוליות של 93%.
הרגישות נמוכה יותר במקרים מתונים יותר של אי-ספיקה לבלבית (0-65%), אך גבוהה במיוחד (95-100%) במקרים משמעותיים עד חמורים של אי-ספיקה. והסגוליות יכולה להיות בין 29-95% בתלות בחומרת אי-הספיקה.

דיווח ופענוח התוצאות:

תוצאות כמותיות מדווחות בתחום של 15-500 מיקרוגרם/גרם משקל צואה, או <500 לתוצאות גבוהות ו >15 לתוצאות נמוכות מהטווח הלינארי.
לתינוקות מעל גיל חודש ולמבוגרים ערכי אנזים מעל 200 מיקרוגרם/גרם משקל צואה מעידים על תפקוד אקסוקריני תקין של הבלבל.
ערכים מחת ל-200 מיקרוגרם/גרם משקל צואה מעידים על אי-ספיקה אקסוקרינית של הבלבל לדרגותיה.

מידע נחוץ להזמנת הבדיקה:

הבדיקה מבוצעת לחולים מאושפדים ואמבולטוריות תמורת התחייבות כספית או תשלום.
יש לצרף לדגימה, טופס הזמנה/הפנייה לבדיקה הכולל את פרטי הנבדק והתחייבות כספית/אישור תשלום (קוד התחייבות: CPT 88319, תאריך דיגום ופרטי רופא מטפל לבירורים (אי-מייל וטלפון)

זמן למתן תשובה:

עד 30 ימי עבודה.

מגבלות השיטה

פרה-אנליטיקה או טיפול לא נכון בדגימות עלול להשפיע על התוצאות.
עד כה לא נמצאו חומרים ו/או תרופות המשפיעים על קביעת רמות אלסטז בצואה באמצעות הערכה שבשימוש המעבדה.

לפרטים נוספים ומידע כללי על הבדיקה ו/או השיטה והתאמתה לצרכי הלקוח, ניתן לפנות לאתר האינטרנט של בית החולים – ספר בדיקות המעבדה https://www.sheba.co.il/laboratory_division_book ולאתר האינטרנט של המעבדה.

מסמך זה הינו למידע בלבד ואינו מהווה הסכם עם המעבדה.